Εισηγητής: *Χάρης Νταγκουνάκης*

15. Η Αυτοκριτική των Θλίψεων

Ανάγνωσμα: Α΄ Πέτρου 4:12-19

ΚΑΤΙ που ενδεχομένως δεν το σκεφτόμαστε άμεσα, όταν έρχονται οι θλίψεις, είναι ο πνευματικός προβληματισμός απέναντι στις θλίψεις. Ξέρουμε ότι πρέπει να ελπίζουμε στην απελευθέρωση του τέλους, ξέρουμε ότι πρέπει μέσα από τις θλίψεις να βαίνουμε προς την τελειότητα, ξέρουμε ότι πρέπει ν' αποβλέπουμε πάντοτε στον σταυρό και να καλλιεργούμε τη χριστιανική αγάπη μέσα στις θλίψεις. Τι γίνεται, όμως, όταν έρχεται ο σατανάς και μας τραβάει το χαλί κάτω από τα πόδια μας; Ναι, να δείξουμε αντοχή· ναι, να δείξουμε θάρρος· ναι, να δείξουμε πίστη και εγκαρτέρηση. Είναι όμως ανάγκη να στρέψουμε τον προβολέα του λόγου του Θεού μέσα μας και να αναρωτηθούμε, να προβληματιστούμε, να κάνουμε μια προσωπική αυτοκριτική. Η αυτοκριτική αυτή των θλίψεων περιλαμβάνει 4 σημεία: (1) Είναι αναμενόμενες οι θλίψεις; (2) Είναι κακό να χαίρομαι μέσα στις θλίψεις; (3) Μήπως υπάρχει κάποια αμαρτία πίσω από τη θλίψη μου; (4) Πού πρέπει να με οδηγήσει η θλίψη μου;

1. Είναι αναμενόμενες οι θλίψεις; (εδ. 12)

Το **εδ. 12** μας προτρέπει να μη νιώθουμε καμιά έκπληξη όταν έρχονται οι θλίψεις. Μ' άλλα λόγια, όταν φουντώνει η θλίψη και το καμίνι καίει στον υπέρτατο βαθμό, μην παραξενεύεσαι. Μη λες «γιατί να το πάθω εγώ αυτό;» ή «γιατί αυτό σ' εμένα;» Πρέπει να περιμένουμε ότι η χριστιανική ζωή θα είναι γεμάτη με ευλογίες –και θα είναι– αλλά θα είναι και γεμάτη με θλίψεις. Όπως οι σκληρές πέτρες λειαίνονται καθώς το ορμητικό νερό κυλάει πάνω τους συνεχώς, έτσι είναι και η χριστιανική ζωή που περνάει από θλίψεις. Ο Θεός βλέπει πού η ζωή μας έχει ανεπιθύμητα εξογκώματα και θέλει να μας λειάνει. Πολλές φορές θα προτιμούσαμε η λείανση αυτή να γίνει με απαλές σταγόνες νερού, αλλά ο Θεός προτιμάει τα ορμητικά νερά που πονούν. Μια άλλη εικόνα των θλίψεων είναι αυτή του ραφιναρίσματος του μετάλλου. Σκοπός αυτής της δοκιμασίας είναι ν' αναδειχτεί η αξία του μετάλλου στον υπέρτατο βαθμό της. Υπάρχουν πράγματα που πρέπει να μάθουμε και δεν τα ξέρουμε, και με τις θλίψεις τα μαθαίνουμε. Μόνο ο Θεός ξέρει τις ελλείψεις μας και τι έχουμε ανάγκη να μάθουμε. Κάποτε ένας γνώρισε τον Χριστό και ήταν σιδεράς. Μια μέρα τον επισκέφτηκε ένας φίλος του από τα παλιά, που δεν πίστευε σε τίποτε. Ο χριστιανός τον είδε σκεφτικό και στενοχωρημένο. «Τι συμβαίνει;» του λέει, «τι σε απασχολεί;» «Βρε παιδί μου», του λέει ο άλλος, «προτού γνωρίσεις τον Χριστό, που λες, ήσουν μια χαρά χαρούμενος άνθρωπος. Τώρα όλο βάσανα σε βρίσκουν». Κι ο σιδεράς του απαντάει: «Βλέπεις αυτό το κομμάτι ατσάλι; Χρησιμεύει για τις σούστες στις άμαξες. Για να το χρησιμοποιήσουμε, όμως, πρέπει να του δώσω την ανάλογη κλίση και συνεπώς πρέπει να το περάσω από τη φωτιά. Καμιά φορά μερικά κομμάτια είναι πολύ σκληρά και δεν λυγίζουν με τίποτε, ακόμα και με τη φωτιά, και τότε τα πετάω στο σωρό με τα άλλα άχρηστα μέταλλα για να τα πουλήσω για παλιοσίδερα. Το κιλό τα παλιοσίδερα αξίζουν μόνο λίγα λεπτά. Σαν σούστα της άμαξας όμως, αξίζει πολύ περισσότερα χρήματα. Από τότε που ανακάλυψα αυτή την ιδέα, προσεύχομαι ο Θεός να συνεχίσει να με δοκιμάζει και να μου δώσει το σχήμα που εκείνος θέλει, φτάνει να μη με πετάξει στα παλιοσίδερα».

2. Είναι κακό να χαίρομαι μέσα στις θλίψεις; (εδ. 13-14)

Μήπως οι θλίψεις που μου δίνει ο Θεός είναι ακριβώς για να με θλίψει, να με περάσει από μεγάλες λύπες; Μήπως δεν πρέπει να χαίρομαι; Η απάντηση σε τέτοιους προβληματισμούς είναι η προτροπή του **εδ. 13**. Η χαρά μας οφείλεται όχι σε κάποια μαζοχιστικά συναισθήματα αλλά στο ότι υποφέροντας μέσα στις θλίψεις μας, γινόμαστε συμμέτοχοι στα παθήματα του Χριστού. Κι όταν θα έρθει ο Χριστός στη Β΄ Έλευσή του θα συμμετάσχουμε στη δόξα του. Τα παθήματα και η δόξα είναι δύο δίδυμες αλήθειες στη χριστιανική ζωή. Ο βιβλικός ορισμός της δόξας στα εβρ. είναι *chabod*, που σημαίνει βάρος, ουσία. Αρχικά, πριν από την Πτώση, ο άνθρωπος ήταν ντυμένος με αυτή τη

δόξα ή το βάρος της θείας πραγματικότητας. Με την πτώση, αυτό το *chabod* έφυγε κι ο άνθρωπος βρέθηκε γυμνός (Γεν 3:7). Έρχεται όμως μια μέρα κατά το εδ. 13, που οι θλίψεις μας θα μετατραπούν σε αιώνια δόξα.
Ο πόνος των θλίψεων του χριστιανού παρομοιάζονται με τον πόνο της γέννας. Όταν γεννηθεί το παιδί, η γυναίκα ξεχνάει τον πόνο μπροστά στη χαρά του νεογέννητου παιδιού της. Αυτό που τώρα σου σκίζει την καρδιά, κάποια μέρα θα χαροποιήσει με αιώνια χαρά την ψυχή σου. Εκείνη την ημέρα της χαράς, η εκκλησία του Χριστού θα τον δοξάσει για το μεγάλο προνόμιο να υποφέρει γι' αυτόν. «Αυτοί που δοξάζουν τον Θεό μέσα **στη** θλίψη τους, θα δοξαστούν από τον Θεό μέσα **από** τη θλίψη τους». Στο **εδ. 14** έχουμε μια καινούργια αποκάλυψη σε σχέση με τις θλίψεις. Κατ' αρχάς υπάρχει ένα από τα παράδοξα του Θεού. Όπως δηλ. ο πιστός θα ζήσει αν πεθάνει, όπως θα κερδίσει την ψυχή του αν τη χάσει κλπ. κάτι ανάλογο θα γίνει κι εδώ: μέσα από τους ονειδισμούς θα δοκιμάσει ευλογίες. Πριν ανέβει στον σταυρό ο Ιησούς δοκίμασε ονειδισμούς (Μκ 15:32). Αν κι εμείς δοκιμάζουμε ονειδισμούς πρέπει να χαιρόμαστε, γιατί το Πνεύμα του Θεού κατοικεί μέσα μας. Επομένως η θλίψη γίνεται προνόμιο κι όχι τιμωρία! Αν αντέξουμε στη θλίψη, αυτό θα είναι έργο του Πνεύματος που κατοικεί μέσα μας. Η σάρκα μάς λέει πως ο ονειδισμός είναι ταπείνωση και απαξίωση. Το Πνεύμα του Θεού μάς λέει ότι είναι δόξα.

3. Μήπως υπάρχει κάποια αμαρτία πίσω από τη θλίψη μου; (εδ. 15-18)

Γιατί υποφέρω; μήπως έχω κάνει κάποια αμαρτία; Η αλήθεια είναι ότι δεν οδηγούν όλες οι θλίψεις στη δόξα, γιατί κάποιες τις αξίζουμε. Το **εδ. 15** μας θυμίζει κι αυτή την εκδοχή. Από τις ενδεικτικές αυτές αμαρτίες, εντύπωση μας κάνει το τελευταίο: ποιος είναι ο «αλλοτριοεπίσκοπος»; Είναι αυτός που ασχολείται με ξένες υποθέσεις και φέρνει ανακατωσούρες. Που αναμειγνύεται στις ξένες υποθέσεις. Είναι κάτι που απαντάται συχνά στις εκκλησίες μας…Στο επόμενο εδάφιο (**16**) συναντούμε για τρίτη φορά στην Καινή Διαθήκη το όνομα «Χριστιανός». Η πρώτη ήταν στο Πραξ 11:26· η δεύτερη στο Πραξ 26:28. Πρόκειται για έναν νεολογισμό αντιοχειανής προέλευσης, που κατά μία άποψη χρησιμοποιήθηκε από τους εθνικούς άρχοντες για να δηλώσει τους οπαδούς ενός νέου πολιτικοθρησκευτικού κινήματος με αρχηγό κάποιον Χριστό. Η κατάληξη -*νος* παραπέμπει σε ρωμαϊκά πρότυπα από την εποχή των εμφυλίων πολέμων, όταν οι οπαδοί του Μαρίου ονομάζονταν *Mariani*, του Σίλα ονομάζονταν *Silluani* κλπ. Στην Καινή Διαθήκη έχουμε από τον Ηρώδη τους Ηρωδιανούς. Στο εδάφιό μας εδώ, ο όρος ακόμη δεν έχει επικρατήσει και είναι ακόμα νεολογισμός που δεν τον έχει αποδεχτεί η εκκλησία. Προτιμάει τους όρους «μαθητές», «αδελφοί», «άγιοι». Στο **εδ. 17** εντύπωση κάνει ένα ουσιαστικό που έχει πολλές έννοιες και πρέπει να βρούμε ποια ταιριάζει καλύτερα στη συγκεκριμένη συνάφεια. Είναι το *κρῖμα***.** Τι σημαίνει; Ένας από τους Πατέρες, ο Οικουμένιος εξηγεί πως είναι η εξέταση, η έρευνα, ο «ετασμός» των πιστών. Δεν είναι κάποια «κατάκριση» αλλά ο έλεγχος του Θεού. Μ' άλλα λόγια οι θλίψεις της εκκλησίας, δηλ. οι διωγμοί, είναι οι «αρχές ωδίνων» προτού έρθει ο Χριστός. Είναι τότε που με τους διωγμούς θα ξεκαθαριστεί το στάρι από το άχυρο, όταν *ο Κύριος διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ* (Λκ 3:17), κάτι που εμείς δεν έχουμε δικαίωμα να κάνουμε σήμερα. Ο ίδιος ο Θεός θα ξεκαθαρίσει το «αλώνι» του. Εκείνη την εποχή ήταν ο Ισραήλ, τώρα είναι ο πνευματικός, νέος Ισραήλ –η εκκλησία του. Τέλος, στο **εδ. 18** έχουμε μια λογική του Θεού, μια σύγκριση με τους άπιστους. Η φράση αυτή δείχνει ότι είναι σκληρό μεν να είναι κανείς χριστιανός αλλά η θέση των μη πιστών, ιδιαίτερα των διωκτών των χριστιανών είναι ακόμα χειρότερη. Κι αυτό για τους πιστούς που θλίβονται είναι μια μεγάλη παρηγοριά.

4. Πού πρέπει να με οδηγήσει η θλίψη μου; (εδ. 19)

Πολλές φορές αντιμετωπίζουμε το ερώτημα: τι να κάνουμε μπροστά στις θλίψεις; υπάρχει κάτι που πρέπει να κάνουμε και δεν το κάνουμε; Ποια πρέπει να είναι η κατάληξη; Τι πρωτοβουλία πρέπει να πάρω ως χριστιανός και πού πρέπει να με οδηγήσει η θλίψη μου; Η απάντηση βρίσκεται στο **εδ. 19**. Μια σπάνια ιδιότητα του Θεού είναι ότι είναι «αξιόπιστος Δημιουργός». Το «κτίστης» είναι «άπαξ λεγόμενον» στην Καινή Διαθήκη κι εμφανίζεται σπανιότατα στην Παλαιά –κυρίως στα Δευτεροκανονικά. Στα Κανονικά αναφέρεται στους Ο΄ στο Β΄ Σαμ 22:32. Στην αρχική εκείνη περίοδο της εκκλησίας, εξάλλου, ο όρος «Δημιουργός» για τον Θεό χρησιμοποιόταν με τη σωτηριολογική έννοια, δηλ. για τη νέα δημιουργία· χρησιμοποιόταν στο κήρυγμα προς τους εθνικούς (π.χ. ο Παύλος στον Άρειο Πάγο)· τέλος γινόταν συνήθης χρήση του όρου στις προσευχές της πρωτοχριστιανικής εκκλησίας. Αυτό που πρέπει να κάνουμε τώρα είναι, με τη σωστή μας συμπεριφορά που αναφέρθηκε παραπάνω, να αφήνουμε τον εαυτό μας στα χέρια αυτού του ισχυρού Κυρίου. Ακόμα και μεσα στις θλίψεις «αγαθοποιούμε». Και τότε μπορούμε χωρίς καμιά κατάκριση της συνείδησής μας να παραδινόμαστε στον Κύριο. Είναι η πιο όμορφη και αποτελεσματική λύση, γιατί η θλίψη μας δείχνει την αγάπη του Θεού σ' εμάς.

****